

Inserati se sprejemajo in velja tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medija-tovi hiši, H. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
Za pol leta . . . 5 " — "
Za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošilja velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo na Dunajski cesti št. 15 v Medija-tovi hiši.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Obrtništvo pa državni zbor.

IV.

Veliko korist si obrtniki obetajo od colnine na vnanje izdelke, ki vsled colnine postanejo toliko dražje, da si vsakdo kupi rajši domače, cenejše. Naš državni zbor je ravno letos sklenil novo colninsko postavo, ki bo zabranjevala, da ne bodo vnanji izdelki in pridelki domačim na škodo hodili v deželo; o tej postavi smo govorili že tedaj, ko se je obravnavala v državnem zboru, zato je zdaj ne bodemo obširneje razpravljali, ampak samo to rečemo, da obrtništvo ne bi bilo doseglo tega varstva pred vnanjo konkurenco ali tekmovanjem, ko bi bilo šlo po volji liberalne levčarske stranke. Kajti iz zgolj političnih namenov, da bi bila vrgla sedanjo vlado, napačala je vse svoje moči, da bi bila podrla colninsko postavo. Tudi v tem oziru se imajo toraj naši obrtniki za izpolnitev svojih želja zahvaliti edino le avtonomistični konservativni stranki.

Obrtnijski odsek je vstregel želji obrtnikov pa tudi v tem, da odslej ne bo mogel vsak šušmar postati samostojen rokodelski obrtnik, ampak samo oni, ki so se rokodelstva resnično učili. To so zahtevali naši obrtniki skoraj v vsih državnem zboru došlih peticijah, to zahtevajo tudi nemška rokodelska društva od nove obrtnijske postave. Pa ravno tej določbi so se naši liberalci v obrtnijskem odseku naj bolj upirali in so v eno mero trdili, da je nemogoče tak dokaz od obrtnikov tirjati in kaj tacega v postavu sprejeti. Obravnave o tej točki so bile silno obširne in smo jih v svojem

času v „Slovenu“ že popisali. Pa ravno tako odločno, kakor so se liberalci tej določbi upirali, ravno tako odločno je je konservativna stranka zahtevala ter z večino v §. 24. nove postave določila: Za rokodelska obrtništva potreben je razun tega, kar §§ 11, 12 in 13 sploh zahtevajo za nastop obrtništva, še dokaz, da se je prosilec dotičnega obrtništva zares tudi učil.

Pa odseku se to še ni zdelo dovolj; določil je, da je moral razun tega nekoliko časa tudi kot pomočnik rokodelstvo izvrševati pri kakem mojstru. Dokazati pa mora oboje z izučnim listom pa pomočniškimi spričevalom. Da pa kdo ne bo mogel goljufati in take liste ali spričevala dajati za dober denar ljudem, ki se dejansko pri njem rokodelstva niso učili, ne kot pomočniki pri njem v delu bili, postava določuje, da mora ta spričevala razun mojstra podpisati še načelnik zadruga mojstrov in pa občinski predstojnik ali župan občine, v kateri dotični mojster živi. Ker so tudi učenci in pomočniki udje zadrug, bodo zadrugi predstojniki vedeli, ali je kak učenec ali pomočnik zares bil pri mojstru, ki mu spričevalo daje, in ravno tako občinski predstojniki vedó, ali ima ta ali oni mojster, ki v njih občini živi, kaj rokodelskih učencev in pomočnikov, ali pa rokodelstvo opravlja sam. Ne bo de toraj lahko mogoče, da bi se kdo, ki se rokodelstva ni učil, zvižajčno pridobil za nastop samostojnega obrtništva potrebna spričevala.

Koliko let se je komu treba učiti, da se kakega rokodelstva dobro nauči, in koliko let mu je treba pri kakem mojstru delati za pomočnika, preden zamore na svojo roko pričeti

rokodelstvo, je pri raznih rokodelstvih različno. Za nekatera treba je manj, za druga veliko več časa. Najbolje bodo to vedele dotične zadruge same, zato postava določuje, da ima število dotičnih let v posebnem ukazu za razna rokodelstva določiti kupčijski minister v porazumljenji z ministrom notranjih zadev, prej pa zaslišati kupčijsko in obrtnijsko zbornico pa dotične zadruge.

Nekteri se pa rokodelstva ne učé pri kakem mojstru, ampak v kaki strokovnjaški šoli ali obrtnijski delavnišnici. Spričevala teh šol in zavodov nadomestujejo izučni listi, toda le tedaj, ako se na teh šolah ne daje samo teoretični ampak tudi praktični poduk, in je bilo učencem mogoče, se dotičnega obrtništva strokovnjaško naučiti v takih šolah.

Včasih bi kdo rad opravljal več rokodelstev skupaj, ki so med seboj v tesni zvezi ali so si pa tako sorodna, da kdor se je enega izučil, brez posebnih težav lahko opravlja tudi drugo, n. pr. ključarsko pa kovaško, mizarsko ali kolarsko obrtništvo itd. Po postavi je tako združenje mogoče; vendar pa more dotični s prej imenovanimi spričevali dokazati, da se je enega izmed takih, si med seboj podobnih rokodelstev izučil, gledó drugih pa mu sme de e i n a vlada pregledati omenjena spričevala, vendar pa mora prej prašati dotično zadrugo, ali pa kupčijsko in obrtnijsko zbornico, ako za dotično obrtništvo ni nobene zadruga.

Večkrat se primeri, da se kdo n. pr. pri vojaki ali pa v večletni službi kot delavec pri kakem obrtniku prav dobro nauči obrtništva, in ga praktično ročno izvršuje, ne da bi se ga bil kedaj pravilno kot učenec učil

Šest vprašanj o posvečevanju nedelj in praznikov.

Spisal

P. E. H. O. S. B.

(Dalje.)

V.

Dandanes so krčme zbirališča za vrsto ljudi, ki bi nezadovoljni s sedanjimi razmerami in iz lakomnosti radi spremenili socialni red. V gostilnah dobó se navadno le taki časopisi, ki le tó učó, kar je proti veri; v krčmah obdeljujejo kričači in goljufi nezvedeno ljudstvo, da ga za svoje misli in nazore vnamejo.

Take so krčme, nadaljuje škof Dupauloup, in to ne samo jedna ali druga, ne, le malo malo je izjem, skoraj vse so takšne. Kdor pogosto v gostilno zahaja, ima škodo v mnogih obzirih, dobička pa nikakršnega ne. In ako se je obiskovanje krčem v kakej deželi ukoreninilo, sledi iz tega neizmerno zló za vse ljudstvo, v fizičnem, moralnem in socialnem obziru.

Ali nimajo te besede slavnega škofa iste veljave za druge dežele, kakor za Francijo?

Konečno pravi škof Dupauloup še: To zló (namreč neizmerno popivanje) se strašno širi. V svedočbo svojih besedi navaja številke.

Po štetvi leta 1848 bilo je v Franciji 332.000 gostiln. V mestu, katero je leta 1789, dvajset krčem imelo, bilo jih je l. 1848 brez kavaren, 283. Dandanes jih je več nego 400.000. Mesto J. ima 2590 stanovnikov in 50 krčem; B. ima 1360 stanovnikov in 25 krčem; L. 3197 stanovnikov in 52 krčem; N. 1360 stanovnikov in 22 gostiln. Navesti bi bilo še več sto mest, trgov in krajev s 1500, 1000 in 500 stanovniki, kjer je po 8, 10, 15, 20 in po več gostiln. Jaz poznam celó mestice, v katerem je v nekotih ulicah toliko krčem — kakor hiš. — Tako pravi škof Dupauloup.

Ali je samo v Franciji tako?

Konečno povemo še v zgled. V 25. dan majnika meseca l. 1872 umrla je v San Francisku v Kaliforniji v strašnem ubožtvu, še le 29 letna Ana Crosky, nekaj najlepše dekle celega mesta in edina hči milijonarja Croskega. Zapravila je svoje velikansko premoženje popolnem in v 5 do 6 létih se je tako pogreznila

v pijanosti, da jo je ustrahovalni ród — čestokrat zaprl.

Zgledov, navedenemu prav enakih lahko v vsakej vasi vidimo. Ljudi, kateri so marljivo gostilne obiskovali, ter posebno v nedeljo namesto v cerkvi za mizo pri bokalu posedali, in s tóm sébe in svojo družbino nesrečne delali, takih je povsod in v vsakej občini dovolj! Da bi vendar tega ali onega po tem potu hodečega, te besede na pravo pot pripeljale!

Brezdvomno je torej: Ako se ljudem cerkveni prazniki vzemó, naredé si jih sami! Čem bolj se jim brani vdeleževati sa cerkvenih obredov, tem slabejše je to za deželo in za družinske razmere.

Petič: Od posvečevanja nedelj in praznikov odvisen je delež ali kletev božja; kedor jih po ukazu Boga in svete njegove cerkve praznuje, tega Bog blagoslovi, kedor se pa po teh ukazih ne ravna, tega zadene božja kletev.

Tako je Bog sam dejal in to dokazuje nam zgodovina vseh časov in narodov. „Posvečujte moj sabat in ponižajte se pred tem, kar je meni sveto. Ako moje ukaze spoštujete in se po njih ravnote, dal vam bodem dežja, kadar vam ga bode treba, in zemlja bode ro-

in kot pomočnik v pravem pomenu besede opravljaj. Ako hoče tak človek na svojo roko pričeti obrtništvo, mu sme deželna vlada pregledati izučni list, vendar pa mora prej prašati dotično zadrugo.

Kako pa je z ženskami? Glede vdov ali sirot, ki hočejo po smrti moževi oziroma očetovi nadaljevati obrtništvo, §. 54 nove postave določuje, da se sme obrtništvo s primernim oskrbnikom nadaljevati za čas vdovstva in mladoletnosti. Ako pa hočejo ženske pričeti samostojno obrtništvo z navadnimi ženskimi deli, morajo tudi spričati, da so se jih naučile. A ker se jih mnoge izučé doma ali pa v službi, v postavi ni določeno, kako imajo dotične ženske spričati ali dokazati, da dotično rokodelstvo umejo, ampak se to prepušča prosti razsodbi politične gosposke.

S temi določbami so zavrneni vsi ugovori, ki so jih levčarji delali, in je ozir vzet na vse okoliščine in primerljive, ki se morejo zgoditi. Ako bo pa skušnjava pokazala, da je treba še kake nove določbe, se bode to tem bolj gotovo zgodilo, ker se postave ne dajejo, da bi na veke ostale nespremenjene. Ob enem nam pa določbe §. 24 kažejo nove pravice obrtniškimi zadrug, ki bodo imele pri vstanovitvi samostojnih obrtnij veliko vmes govoriti.

Politični pregled.

V Ljubljani 21. junija.

Avstrijske dežele.

Iz Insbrucka 17. junija. K seji sta prišla: knezoškof iz Tridenta, Della Bona, in na novo izvoljeni poslanec mesta Tridenta dr. Cajetan Gilli, ki obetata vernost. Lovska postava se je izročila odseku sedmerih v posvetovanje. — Glatz in tovariši predlagajo 1. Naj se izvoli odsek sedmerih iz vse zbornice, ki ima predlagati deželnemu zboru, kako gre ukrepati, da se odstrani ukaz o šoli 10. februarja 1867, ki se celo eš §. 13. drž. šoleke postave 25. maja 1868 ne zлага, in da se vpelje postava o nadzorstvu šol, taka, ki ugaja potrebam dežele Tirolske. 2. Ali se ima učiteljski pomožni zavod pomnožiti in na kak način se ima to zgoditi, in kako se ima vprihodnje porabiti. — To pride na prihodnji dnevni red.

dovitna in drevje polno sadú in dovolj boste imeli kruha se nasititi. Dal vam bodem mirú in vaše meje varoval. Vsega boste dovolj imeli. Živel bodem med vami, ter bodem vaš Bog in vi moje ljudstvo". Tako obetal je Bog (III. Moz. 26. 2.)

Ako pa ne bode narod spoštoval božjih zapovedi, preti jim On s strašno kaznijo. „Oni onesvečujejo moje sabote, zato hotel sem svoj srd nad njimi spustiti in jih pokončati". (Eceh. 20. 13.) In po proroku Jeremiji (17. 27.) veli Gospod: „Ako nečete mene slušati in mojih sabatov praznovati, zažgal bodem pred vašimi durmi ogenj, katerega ne bode moči ukrotiti in koji bode sežgal vse hiše jeruzalemske".

Uže na gori Sinajski velel je Gospod: „Kdor onesvečuje saboto, zapal je smrti, kdor na ta dan kak (hlapčevski) posel opravlja, tega duša ne bode živela". Torej kdor nedelje ali praznika ni posvečevalec, kaznovan je bil s smrtjo. Ko je v puščavi nek Izraelec v saboto suha drva nabiral, peljali so ga pred Mozesa in Arona. In Gospod rekel je Mozesu: ta človek mora umreti: Peljite ga iz tabora in ubite ga s kameni. In peljali so ga ven in ga ubili. (IV. Moz. 15. 32.)

V novej zavezi ne vlada več strah, temveč

Leviel državnega zbora se vendar prehujo godi. — Braniti so hoteli presvitlega cesarja pred deželami, pred federalističnimi načeli, in vladar jih je imenoval fakcijo zno opozicijo, uklanjali so se nemškemu cesarju, klicali na „pomagaj“ železnega Bismarka, ali ta jim je rekel, da so jesenski „spodlesek". Herbstzeitlose, ki nikdar o pravem času ne pridejo eš svojimi nasveti, s katerim je vsako vladanje nemogoče. In kaj pravijo na to? Tako-le modrujejo: sedaj so se nam še le oči odprle, sedaj smo spregledali, da se notranja in usanja politika zlagate, sedaj še le vemo, zakaj Bismark ne mara za nas. — Res pravi original ta Bismark, ki noče, da bi ga drugi za nos vodili, a on pa sme druge.

Kmetje so zborovali v nedeljo 18. t. m. v Brnu na Marskem. Svoje poslance so poslali občine iz Marskega in Šlezkega. — Odposlanci so bili največ iz nemških občin, česki kmetje so bili iz okolice Brna. Obravnavali so nemški in slovanski. Prvomestnik je bil g. Sič iz Gutenfeld, namestnik g. Gattner iz Šlezije, a perovodja g. Pečue iz Moravske Budvice. O prvi točki programa: Stališče te stranke „govoril je g. Prircner, ki je naštel pregrehe, katerih so krivi vstavoverci v Avstriji. Od vseh strani so mu ploskali, ko je rekel: s to stranko mi ne moremo hoditi. Namen zborovanja je, da se ustanovi „zveza kmetovalcev" (Bauernbund), ta se nima spuščati v narodnostne prepire, marveč zastopati mora kmečke koristi, in poglavitno skrbeti za to, da pridejo v zastopstva možje, ki bodo znali braniti koristi kmetov. — Drugi govorniki so govorili o znanih zahtevah kmečkega prebivalstva. Konečno so sprejeli resolucijo, ki zahteva direktne volitve v deželni in državni zbor, potem pomnožitev poslancev za okrajne zastope in mandat na tri leta.

Vnanje države.

Grof Dimitri Andrejevič Tolstoj minister notranjih poslov na Ruskem je bil prej naučni minister in vrhovni načelnik sinodi. L. 1843 je stopil v državno službo, l. 1856 je postal državni svetovalec, 1861 tajni svetovalec, a l. 1872 pravi tajni svetovalec. Naučni minister je postal l. 1866 in in je ostal do l. 1880. Tedaj je bil naučni

ljubezen. Radi onesvečevanja sabote in družih velikih grehov, človek še ne propade smrti; toda greh, kateri se z onesvečevanjem nedelj in praznikov naredi, zato pred Bogom še ni manjši, in Bog ima mnogo drugih kazni, s katerimi lahko človeka zadene na tem ali onem svetu. In bode to tudi storil, je storil kakor nam jasno priča zgodovina.

Od neke žene znamo, da jej je bila roka tako trda postala, da je ni mogla več premakniti, ko je v nedeljo hotela hlapčevska dela opravljati. Za svetega Humberta (l. 1098) škofa v Turinu se je ondi sledeče dogodilo:

V sv. Humberta, škofijskega patrona, in zeló spoštovanega svetnika sv. Makinusa-a dan, upregel je neki kmet dvoje volov v voz, da bi seno domov speljal. In glej, na čudovit način vnelo se je seno ter je zgorelo in ž njim voz in voli. — V ravno tej škofiji in na ravno tega svetnika praznik, ko je vse v cerkev vrelo, vzal je nek kmet koso v roke, da bi travo kosil. Tudi njega zadela je božja roka, komaj je jel kositi, prime ga krč ter ga do smrti več ne spusti. — V Normandiji delal je, kakor se čita v životopisu vladike sv. Leofrid-a, nek kmet, da bi v nedeljo zvršil, kar ni v tednu zgotovil. A ta njiva postala je

minister skoraj ves čas za cara Aleksandra II. Grof Tolstoj je privrženec klasičnih jezikov, in ker ni nikjer tako malo veselja do latinškega jezika, kakor na Ruskem, imel je Tolstoj mnogo neprijateljev. Ko je l. 1880 Loris Melikov vse strahoval, mogel se je Tolstoj umakniti, naučni minister je postal Saburov. Z veseljem so ga vidili odhajati, ali Katkov je že tačas rekel, da bode rodoljubnemu grafu solnce še jedenkrat posijalo pred prag. Sedanjí car je najdel grofa na selih, in mu je zopet izročil državno službo. Pred nekaterimi tedni je postal predsednik akademiji, na mesto grofa Litkeja, sedaj pa je minister notranjih poslov.

Izvirni dopisi.

S Šenturške gore, 16. junija.

Zormanovi v Češajevku, selu župnije Velesovške, sejaje zadojč proso, zadeli so s plugom na skalo in ko vsled tega potem na taistem mestu kopajo, spravijo na beli dan več plošč, večih in manjših, katere sem včeraj popoldan sem ogledoval, in tudi mesto, kjer so jih izkopali. Belkaste, iz apnenega peščenca obstoječe in z dletvom obdelane plošče vkup sestavljene merijo l seženj na dolgoat, 23 palcev na širokost; debele pa so kakega poltretjega pa'ca, kojih ene imaje ob kraju še dva palca visok in poldrugi palec debeli rob. Notranja votlina bila bi tedaj 33 palcev dolga, 20 pa široka, kar po mojih mislih, vse to ima podobo pokrova kakega poganskega groba. Na teh ploščah, kakor so mi domači pripovedovali, ležala je skala, na katero je plug zadel. Mesto, kjer so vse to izkopali, je zvišan, obdelan griček, ne dalječ od hiše; rekel bi, skorej v sredini med cerkvijo na Trati in domačim poslopjem. Priporočal sem domačim ljudem, naj ondi, kader pospravijo proso iz njive, kopavajo še na drugih mestih, znabiti zasledijo še kake druge, temu podobne, ali celo enake grobe in potlej bi besede pokojnega Peženčana ne bile prazne, ki je trdil svoje dni, da Velesovo ima svoje ime od paganskega malika „Vele" (Amor) kojega so pagani čestili na mestu, kjer zdaj Materi Božji posvečena cerkev stoji.

Iz Selške doline, 18. jun. (Toča. Uboj. Ogenj. Sleprenje z Lutrovim sv. pismom. Slovensko vradovanje.

odsihdob nerodovitna in nobeno zrnje ni več vzraslo.

O binkoštih palo je nekedaj mnogo snega, ki je ves še rastoči poljski sad pokončal. Jeden tako ob svojo imovino prišli kmet, šel je s svojo rodbino na polje sneg odmetavat, misleč, da tako svoje poljske pridelke pogina reši. A glej! On ni toliko žel, kakor je sejal, oni pa, kateri so na Boga in njegovo previdnost zaupali, želi so mnogo, mnogo več, kakor so sejali. Pater Krugdolf, misijonar na filipinskih otokih, poroča sledeče:

Ko je v nedeljo k nekemu bolniku šel, videl je nekaj mož ob morskem bregu, kateri so svoje čolne zboljševali in popravljali. Misijonar posvaril jih je; toda vse njegovo prizadevanje bilo je zastoj! Osorno in surovo rekli so mu, naj gre svojo pot. Žalosten odšel je misijonar, oni pa so nadaljevali svoje delo. Čez nekaj ur korakal je po ravno istem potu domov. In kaj je našel ondi, kjer so se hlapčevski posli opravljali? Pogorišče! Mej tem, kar se je misijonar pri bolniku mudil, vnel se je ogenj in je vse uničil, celó popravljené čolne. (Dalje prih.)

Tudi pri nas je dosti novic, pa le žalostnih. 1. junija je tudi naše hribe zlo toča zadela, v dolino tabert vendar ni segla, a potokla je sledeče vasi: Dražgoško faro; sosesko sv. Primoža in sv. Mohora selške fare, pa nekoliko Bukovške fare. Na nekterih njivah je čisto stočeno; na več krajih je prst voda odnesla, da več let ne bo rastlo nič. In ta nesreča je za nekatere kmete zato še bolj občutljiva, ker so bili tudi lansko leto od toče zadeti, nekatere Bukovške fare je že tretje leto ta nadloga zadela. Škoda se je cenila, ali bi pa ne bilo mogoče tako uravnati, da bi se na koncu leta na davkih to odpisalo, kar se po sedanji naredbi zgodi še le na koncu drugega leta? Saj to leto kmet naj težje davke plača; to preuredbo prav želimo od gosposke.

Druga žalostna hudobija se je zgodila v sopraznik sv. Primoža. Sošlo se je nekaj nartrkanih žganjepivcev v neki postranski krčmi; ne ve se iz kakšnega vzroka, so se sprli, in so v jezi ali v pijanosti nože rabili ter enega tako zdelali, da je še tisti večer umrl. Sumljiva sta dva in sta se že tudi sama sodniji izročila. Z žalostjo moram reči, da se pri nas ta strupena pijača vedno bolj širi; in je veliko nerodnost in bojov kriva. Vzrokov temu je veliko, pa jih ne bom popisoval, le to omenim, da postava zastran žganjetočja ni popolnoma, ker špirit ljudje kupujejo, in sami doma to berlozgo delajo, ali pa v postranskih krčmah, kjer še pravice točiti nimajo. In naj več nerodnost se ravno v takih beznicah godi. Dokler bo špirit tako po ceni, se pri takih ljudeh težko kaj naredi, ker ti vsak tak odgovori, da so vino in druge pijače zanj predrage, ko špirta za malo soldov dobi, da se z njim upijani. Zastran zdravja in družih neereč pri takih še ni govora. Ali bi ne bilo dobro špirit z davkam zlo obtežiti, pa pri družih rečeh odjenjati?

Še tretja nesreča. 14. dne tega meseca zjutraj ob 4. uri naznanil glas zvana ogenj; pogorela sta dva kmeta v Dolnji vasi; zavarovana sta bila oba, pa ne za veliko; tudi je eno tele in nekaj prešičev v ognji konec vzelo. Kakor sodijo, bilo je po hudobiji zažgano. Dasiravno je za ta dva škoda občutljiva, vendar se imajo v ti vasi posebno Bogu zahvaliti, da je bilo deževno vreme in brez vetra; hiše so namreč zlo na kupu in s slamo krite, ko bi bil le nekoliko veter popihal, bi bila brž cela vas v plamenu. Gasilnega orodja pri nas ni; v Železnikih imajo gasilnico, pa je eno uro odtod; zato je občinski zbor sklenil že pred 4 leti, napraviti gasilnico, nekaj s prostimi darovi; kar bi bilo še premalo, bi pa vasi po ravnem pri občinski dokladi skoz 3 leta dodale. Ali po nevednosti in malomarnosti so nekteri hišniki tako nasprotovali, da se je tako koristna in potrebna naprava opustila, in ravno ti so večidel imeli malo davka plačat, zato so pa tem slaběji zoper ogenj zavarovani.*)

Ta teden je neki slepar pri nas bukve prodajal prav po slepi ceni, sveto pismo novega zakona je nekdo za 30 kr. vezanega kupil; kakor se sliši, jih je precej tako med ljudi raztrosil; bukve so bile na Dunaji tiskane, bile so slovenske, pa tudi nemške je imel. Kakor se je pozneje zvedelo, so v Lutrovem dubu pisanè; naši častiti duhovščini se je zahvaliti, da se ni ta reč še naprej širila, in mislim, da so bukve v njih rokah. Vprašam,

*) Po naši deželni postavi morajo večje vasi napraviti gasilnice! Naš deželni zbor manjšim in revnejšim občinam daje v ta namen tudi denarno podpore. Vredn.

zakaj se takim sleparjem ne prepove na kmetih ljudi slepariti? Kmetje ne vemo, ktere bukve niso prave.

Še nekaj moram opomniti. Kako dolgo še sodnije ne bojo dobile slovenskih tiskovin? Minuli teden je sodnijski služabnik raznašal tožbe in povabila, pa samo v nemškem jeziku; na vprašanje, zakaj da se ne pošljejo v slovenskem jeziku, odgovori: ker ne dobimo slovenskih tiskovin, ne bojo slovenski pisali; kdaj se to zgodi, ne vem.

Tudi to moram opomniti, veliko so že iz našega okraja poslali prošnja na Dunaj za slovensko vsadovanje, le iz naše doline se nihče ne gane; ali se ta reč našim županom premalenkostna zdi, ali so tako malo marni? Saj je še Ljubljana to storila, ko so vendar tam bolj zmožni tujega jezika, kot mi kmetje. Lahko vedo, da vsi odborniki to želé.

Iz Gradca, 20. junija. Deželni zbor Štajarski pričel se je 12. t. m. s pontifikalno sv. mašo, kojoj je prečastiti gospod Sekovski stolni prošt dr. Büchinger v stolni cerkvi ob desetih služil. Tej sv. maši so prisustvovali g. baron Kübeck, c. kr. nasestnik z vsimi namestnijskimi gospodi svetovalci, deželni glavar Moric pl. Kaiserfeld z deželnimi odborniki vred in veliko deželnih poslancev v za nje rezerviranih klopih.

Ob enajstih so se naši gospodje deželni poslanci k prvi seji četrte sesije peto deželno-zborne dobe v dvorani deželne hiše zbrali, in deželni glavar otvori sejo s kratkim nagovorom, omenjajoč: da deželnemu odboru ni mogoče bilo, vse mu v zadnji sesiji naložene dolžnosti dopolniti, ker so Njih c. kr. veličanstvo deželni zbor že na 12. t. m. k ustavnemu delovanju sklicali, in ker je izvršitev marsikterega deželno-zbornega zaukaza od krajnih komisij odvisna, po kojih po zimi ni bilo mogoče hoditi. Kljub temu bo deželni odbor vendar le obširne in važne predloge deželnemu zboru v prevdarjanje in sklepanje predložil, posebno pa predloge one komisije, ki je imela nalogo, preiskavati vzroke, zakaj gre gospodarstvo na Slatini leto za letom nazaj, in kako bi se dalo temu v okom priti, konečno povabi poslance, naj bi svoje delovanje pričeli s klicem: Živili naš premilostjivi cesar Franjo Josip I, na kar so Nemci s trikratnim Hoch! Slovenci pa s trikratnimi: Živili odgovorili.

Na to povzeme zopet g. deželni glavar besedo, ter popisuje z živimi besedami zasluge umrlega deželnega poslanca in dolgoletnega deželnega odbornika g. dr. Jožefa viteza Kaiserfelda in izraža čut obžalovanja zaradi njegove smrti; v dokaz sočutja in obžalovanja vstanejo vsi poslanci. Predložilo se je:

1. Poročilo deželnega odbora s predlogom računskega sklepa o splošnem učiteljskem penzijskem zavodu za leto 1881 broj 1;

2. poročilo deželnega odbora in predlog proračuna splošnega učiteljskega zavoda za leto 1883 broj 2;

3. poročilo deželnega odbora o peticiji štajarskega učiteljskega društva zaradi spremenitve postave o učiteljskih penzijah, broj 3;

4. poročilo dežel. odbora o ločitvi Lučke občine v Ormuškem okraju 4;

5. računski sklep o štajarskem gruntno-oprostrninskem zavodu za leto 1881 br. 5;

6. proračun gruntno-oprostrninskega zavoda za leto 1883 br. 6;

7. poročilo deželnega odbora in postavni predlog zaradi spremenitve §§. 21 in 17 občinskega statuta Mariborskega mesta, br. 8;

8. poročilo deželnega odbora o prošnji okrajnega odbora Birkfeldskega za privoljenje

pobiranje 45% okrajnih priklad za leto 1882 broj 13;

9. proračun štajarskega deželnega zavoda za leto 1883 br. 11;

10. poročilo deželnega odbora v svojem delovanju za leto 1881;

11. poročilo deželnega odbora o deželni zdravilnici Rogatski Slatini (Sauerbrun) in o reformah, ki bi se imele tam po nasvetu zadevajoče komisije vpeljati.

Kar ta deželno-zborna doba traja, ni bil od Slovencev razun dr. Dominkuša, kojega so navadno v naj neznatnejši namreč peticijski odbor volili, nijeden Slovenec v kaki odbor voljen; konservativci jih niso hoteli v odbore kandidirati, ker Slovenci zavoljo nekterih bolj liberalnih svojih tovarišev niso mogli k njih-nemu klubu pristopiti, liberalci jih zopet niso volili, ker so jih smatrali kot pristaše desne stranke, s koyo so nekteri Slovenci vselej, nekteri pa vsaj večkrat glasovali.

Ko so se lansko leto volilni listki za razne odbore med poslance delili in je č. g. dr. Šuc zapazil, da so liberalci in konservativci zopet Slovence popolnoma prezrli, je dal svojim tovaršem parolo, v odseku ne voliti in glasovati. — Ko so liberalci nevoljo Slovencev zapazili, so se začeli po dr. vitezu Schreinerju izgovarjati, da jim niso Slovenci nikogar za volitev naznanili, da bi jih bili drugače gotovo v odbore volili itd. — In Slovenci dobre duše so se dali lansko leto potolažiti.

Letos pa je dr. Dominkuš, načelnik kluba Slovencev brž v prvi seji večino opozoril, da je v vseh parlamentih navada da se manjšina tudi v odsekih zastopa, — le v Štajarskem deželnem zboru se slovenska manjšina popolnoma prezira; med tem, ko vsi nemški časniki vpijejo, kako se Nemci na spodnjem Štajarskem preganjajo in zatirajo, se Slovenci izključujejo iz naj imenitnejših postavodajnih posvetovanj in je upanje izrekel, da bode večina letos volitve v odseke tako vodila, da bo tudi slovenska manjšina v vsih odsekih zastopana. Na to je deželni glavar odgovoril, da bo večina te besede dr. Dominkuša prevdarila in po mogočnostise na njo ozirali, — kako je to storila, — o tem Vam bom prihodnjič poročal.

Iz Štajarskega, 18. jun. (Stebri nemškega „Schulvereina“ za Štajarsko.) Težko nam je umeti, kako zamorejo nemški Schulverein podpirati ljudje, ki so se izučili na avstrijskih šolah, n. pr. na višji gimnaziji mariborski, ki je nekda stala pod vodstvom odločnega in obema narodnostema pravičnega vodja Adolfa Lang-a. V tem društvu nahajata se tudi profesorja dr. Pommer z Dunaja, pa Ferk iz Gradca, ki posebno podpira to prusijaško društvo. „Schulverein“ se drzne vtikati v našo splošno omiko, pa kako bi mogel o poduku slovenske mladine govoriti gospod, ki je iz zančevanja opustil učiti se slovenskega jezika, brez kterega je vendar za slovenske otroke poduk nemogoč? G. Ferk pa že dolgo dolgo dela zoper slovenščino, ki jo je že tedaj giedal s pisanim očesom, ko o vznemirjevanji nemškega prebivalstva še ni bilo govorjenja. Zdaj mu je ta fraza kakor nalašč. Pravijo, da je g. profesor slovenskega rodu, rojen tam na slovensko-nemški meji, ki se je pa zadnji čas daleč proti jugu pomaknila z nastavljanjem trdih nemških učiteljev. Pred 40 leti je v teh krajih šolska mladež govorila še slovenski in učitelji so znali oba deželna jezika. Od poštenih staršev in izvrstnih duhovnih pastirjev, pa tudi od svojih tovarišev na mariborski gimnaziji imel je priliko se navzeti pravega slovenskega duha, pa kako

različno je njegovo sedanje obnašanje proti tedanji njegovi ljubeznivosti. Mislimo, da bi mu še v sanjah hudo delo, ko bi se mu prikazal duh njegovega nekdanjega domačega g. župnika, bivšega vojaškega duhovna in skoz in skoz poštenega moža, ali pa senca slavnega g. fajmoštra Terstenjska, njegovega verskega učitelja, ker bi mu oba morala reči, da se njegovo sedanje ravnanje ne strinja z nadami, ki so jih nekda v njega stavili.

Domače novice.

V Ljubljani, 22. junija.

(Poziv!) Ljubljanska čitalnica priredi pri veliki besedi na korist „Narodnemu Domu“ v prostorih čitalnične restavracije dne 2. julija 1882 bogati „Bazar“ s pomočjo dobrohotnih darov, zato se Vaše blagorodje najuljudneje vabi in prosi, da izvolji — katero kol primerno reč — poslati za prodajo v „bazar“ „Narodni Dom“. Poslano sprejema čitalnični kustos: Fr. Šešark.

Za odbor:

Franc Drenik. — Miroslav Sos.

(Šolska mladež) je včeraj deloma obhajala praznik sv. Alojzija. Učiteljska pripravnica in deška vadnica imele so sv. mašo ob 1/2 8. uri v škofijski cerkvi, ženska pripravnica pa v križankih. Mestne šole so imele sv. mašo pri sv. Jakopu, potem pa so imele celi dan prosto.

(Zoper list „Südst. Post“) je danes v Celji obravnava pred porotniki. Tožnik je dr. Suppan, zagovornik dr. Močé. O izidu bomo poročali obširneje.

(Stari petaki), dne 7. julija 1866, se jemljejo še do konca t. m., potem se menjujejo le pri kasi na Dunaji in pri državni kasi na Ogerskem. Stari desetaki se že od novega leta jemljejo le pri kasa h.

(„Brencljnovo“ vredništvo) nas prosi naznaniti, da bosta prišli št. 5 in 6 skupno in ste že v delu.

(Kres bode „Sokol“) v petek večer po stari navadi napravil vrh rožnika na Drenikovem vrhu.

(Sneg) je te dni padel po Gorenjskih planinah ter jih pobelil jako daleč doli v globočino.

(Zavoljo ponarejanja bankovcev) je bil v Novem mestu neki Resnik iz Grosupljega obsojen na 7 let v ječo. V pondeljek pa je šla zopet komisija v Grosuplje, najbrž v enaki zadevi.

Razne reči.

— Natakariji so zborovali na Dunaji 16. t. m. od polnoči do treh zjutraj. Navzočih jih je bilo 500, med njimi tudi posestniki večih krčm in kavarn. Posvetovali so se, kako varovati čast stanovsko. Zanimivo je bilo to, da je prišel k zboru tudi socialdemokrat in vodja (ali ne zapeljivec?) delavcev Neuturer, ki je delal propegando za socialdemokratstvo, a ni opravil nič in umakniti se je mogel iz govorniškega stola. Sklenili so, da se bodo med seboj imenovali „kolega“. Izvolili so odbor (komitè), ki bode varoval dostojanstvo in prosil, naj se natakariji vrste obrtnikom. Pozdravi v telegramih so prišli iz Leipzig, Salzburg, Hall, Krakovega in Baden.

— Štanjelska čitalnica priredi 25. t. m. s sodelovanjem Riefenberških in Komenških pevcev veselico sledečim sporedom: Loterija, govor, petje. Igra: Gluh mora biti. — Vstopnina: Udje 15, neudje 30 kr. — Ker je čtisti dohodek odmenjen za „Nar. dom“ v Ljubljani, sprejemali se bodo hvaležno večji darovi. Začetek ob 6. uri zvečer. Odbor.

— † Č. g. A. Šerf, zlatomašnik in penz. fajmošter od Vseh svetih, je v 84. letu svoje starosti umrl.

— Utonil je v Savi med skazevanjem pri plavanji J. Horn, ki je bil v službi pri g. Ihnet-u v Hrastniku.

— Die katholischen Missionen. Illustrierte Monatschrift. Jahrg. 1882. M. 4. — Freiburg (Baden). Herder'sche Verlagshandlung. Durch die Post und den Buchhandel. — Inhalt von Nr. 6. 1882: Die im Jahre 1881 verstorbenen Missionsbischöfe. — Bätter aus der Kirchengeschichte Abessinien. — Sinnbilder auf altchristlichen Lampen von Karthago. — An der Mündung des Periflusses (Schluss). — Nachrichten aus den Missionen: Schweden: China; Annam; Vorderindien; Westafrika; Südafrika; Aus verschiedenen Missionen. — Miscellen. — Für Missionszwecke. — Beilage für die Jugend: Tiko, der kleine Negerknabe von Dahome. — Unsere liebe Frau von Lourdes zu Chamarel auf der Insel Mauritius. — Lohn eines Heiden, der sterbende Kinder taufte. — Illustrationen: Migr. Ludwig Ciurcis, O. S. F., früherer apostolischer Delegat von Aegypten und Arabien. — Bucht von Aden. Europäische Gefangene in einer abessinischen Bergfeste. — Christliche Lampen von Karthago. — Ruinen der alten Jesuitenkirche in Macao. — Tibetischer Führer von Bathang. — H. Brieux, Missionär in Tibet, 8 Sept. 1881 ermordet. — Ansicht der Festung Akbar von Agra. — Niederlassung der Missionäre zu Landana. — Beilage für die Jugend: Ein Zögling aus Porto-Novo — Das Heil gthum Unserer Lieben Frau von Lourdes auf der Insel Mauritius. — Waisenknaben in China an der Schusterarbeit.

— Iz samostana Marija Dunbrody v južni Afriki se poroča, da tam pričakujejo prav dobre letine. Znano bode morda, da je samostan trapistov v Banjaloki poslal naselbino v angleško Kaplandijo. Tam so neutrudljivi menihi postavili samostan in zemljo obdelali; prvo leto so pridelali kaj malega, a sedaj bode boljše. Zima se tam meseca junija pričinja; po noči nekaj zmrzuje, sicer pa od zime v južni Afriki pod 35° južne širjave ne more biti govorjenja. Mnogo škode so naselbini naredili sloni. Uro od samostana je vodenčast travnik in tje hodijo ti velikani napajati se. Blizo trapistov so se pa naselili

hernhutovci, tem je vlada trikrat več zemlje podarila, kakor jo je trapistom prodala; kdor k njim pristopi, dobi zemlje za obdelovanje. Sicer imajo pa trapisti svoj križ s Hotentoti, Angleži so jih na pijačo navadili, za požirek žganja store vse; a tako ne morejo trapist izobraževati nevednega ljudstva, torej imajo veliko preglavico ž njim.

Štev. 9446.

Razpis službe.

Pri tukajšnji mestni straži se služba stražmeštra ali stražniškega načelnika oddaje.

Letna plača te službe znaša 500 gid. in je združena z njo pravica do provizije in do službene obleke.

Kdor hoče za to službo prositi, mora dokazati, da je popolnem zmožen slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisanji.

Na prosilce, ki so v žandarski ali policijski službi vedeni, se bode posebno oziralo.

Prošnje s priloženimi dokazili je do 15. julija t. l. pri mestnem magistratu izročiti.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 17. junija 1882.

Župan:

Grasselli.

Katsch-eva zdravilna kava

po receptu dr. Ferdinanda Katsch-a v Stuttgartu, ki jo edino pravo pripravljajo Henrik Frank-ovi sinovi v Ludvigsburgu.

Popolnoma nadomestuje dobro kavo!

Z mlekom je okusen in

redilen živež za ljudstvo; ta kava ne draži čutnic, pa je prav zdrava, redilna in lahko prebavljiva, posebno je toraj priporočati ljudem, ki imajo slab želodec. Tudi je priporočila vredna zaradi izvrstno finega kavinega duha in male cene, in ker je brez pridevka prave kave že za kuho pripravna. (8)

Dobiva se

v vsih večjih in manjših špecarijskih štacunah, mestih in po deželi.

Telegrafne denarne cene 20. junija.

Papirna renta 76.70 — Srebrna renta 77.45 — Zlata renta 94.40 — 1860letno državno posojilo 130. — Kreditne akcije 323.50 — London 120. — — Ces. kr. sekini 5.66. — 20-frankov 9.56.

Važno za vsako hišo!

Cela mizna oprava iz britanskega srebra za le 8 gid.

Elegantno delo, ne zarujavi, in se vedno tako ohrani, v podobi in barvi pravega srebra, in je najboljša tvarina za mizno opravo, razun srebra. Za 8 gl. se dobi cela mizna oprava iz najboljšega britanskega srebra. Dobri stojimo, da ostane oprava vedno bela.

- 6 nožev iz britanskega srebra z angleško jekleno ostrino,
- 6 vilic iz britanskega srebra, fina in težka roba,
- 6 žlic iz britanskega srebra,
- 12 žličic za kavo, iz britanskega srebra,
- 1 mlečni zajemnik iz britanskega srebra,
- 1 zajemalnik za juho iz britanskega srebra, težko, dobro blago,
- 2 lepa svečnika,
- 6 jajčnih posodicic,
- 6 tac, lepo izdelane,
- 1 posoda za poper ali sladkor,
- 1 presejalnik za čaj,
- 6 tačic za nože in vilice

54 kosov.

Naroči se proti poštnemu povzetju, ali ipa da se denar naprej pošlje.

Zaloga britanskega srebra

G. Langer,

Wien, II. grosse Schiffgasse 28.

Opomba. Komur bi oprava ne ugajala, pošlje naj jo v 10 dneh nazaj in bo dobil svoj denar nazaj razun poštnih stroškov.

Važno za vsako hišo!

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni vrednik Jožef Jerič.